Пятніца, 6 студня 1922 г.

ГОЛАС ГРАМАДЗЯНІНА

АДНАДНЁЎКА.

АДРЕС РЕДАКЦЫІ І КАНТОРЫ: Вільня, Вострабрамская 4, пак. 2. — Цана нумару 10 марак пол.

Беларускі Сялянскі спісак № 6

Кандыдатау у Віленскі Сойм, выстауляных „Краевай Сувязьзю“ па Ашмянскаму выбарчаму Вокругу.

1. АЛЯКСЮК ПАВЭЛ. Сялянін вёскі Талмінава, Ашмянскага павету; праўнік, вядомы беларускі дзеяч, многа працаваўшы на ніве беларускага адраджэньня, вядомы абаронца правоў беларускага селянскага народу.

2. КАРЭНДА МІХАЛ, Сялянін вёскі Крыванцы Граўжыскай гміны, Ашмянскага павету,—беларускі дзеяч.

3. БУТКЕВІЧ ПЕТР, 31 год. Сялянін мястэчка Жупраны, Ашмянскага пав,—сьвядомы і шчыры беларус і каапэратар.

4. КАМАРОУСКІ ФЕЛІКС, 60 гадоў, Сялянін мястэчка Крэва Ашмянскага павету, беларус.

5. СУБАЧ ФРАНЦІШАК, 29 гадоў. Сялянін мястэчка Дзевенішкі, Ашмянскага пав. Сьвядомы беларускі працаўнік.

6. ТАРУСЕВІЧ ІГНАТ, 43 гадоў. Сялянін м. Гальшаны, Ашмянскага павету.

7. САПАЧ СТЕЭФАН, 35 гадоў. Сялянін вёскі Яковічы, Беніцкай гміны, Ашмянскага павету.

8. РОДЗКА АНДРЭЙ, 65 гадоў. Сялянін вёскі Яковічы, Беніцкай гміны, Ашмянскага павету.

9. ЧЫЖЭУСКАЯ МАРЫЯ, 22 гадоў. Сялянка вёскі Свірыдовічы, Смаргонскай гміны, Ашмянскага павету, вучыцелька.

10. СТРЫГА АЛЕКСАНДР, 25 гадоў. Сялянін вёскі Лудзінава, Крэўскай гміны, Ашмянскага павету.

Усе беларусы Ашмяншчыны, як адзін, у дзень выбараў, ў нядзелю 8-га студня, павінны йсьці на выбары. Каб ніхто ў гэты дзень не заставаўся дома і ня спадзяваўся, што „абыдзяцца там і бяз яго!

Усе, хто хоча шчасьлівай долі сваей Бацькаўшчыне, павінны галасаваць за свой беларускі сьпісак № 6.

Усе, хто хоча дабра сялянскаму народу, павінны падаваць свае галасы за сялянскі сьпісак № 6.

Толькі ад сваіх праўдзівых беларускіх сялянскіх прадстаўнікоў сялянін-беларўс можа спадзявацца абароны сваіх правоў!

Беларускі Сялянскі спісак № 5

Кандыдатаў ў Віленскі Сойм, выстаўляных „Краёвай Сувязьзю“ па Камайскаму выбарнаму Вокругу.

1. ШЫШКОУ ВАСІЛЬ. Вядомы беларускі дзеяч, рэдактар газэты „Jednaść“

2. БЭКІШ ЯНКА. Сялянін, вучыцель; сябра беларускай партыі „Сялібнікі“; вядомы беларускі дзеяч ў справах эканамічных і культурна-прасьветных.

3. МІХАЙЛАУ ХВЕДАР. Сялянін вёскі Оцкевічы, Сьвенцянскага павету сьвядомы беларус.

4. ЦЬВІЛЭНЬ МАРЦІН. Сялянін вёскі Мунцовічы, Сьвенцянскага павету, сьвядомы беларус.

5. БАРСУКОУ ВАСІЛЬ. Сялянін вёскі Крукі, Гаўдуцішскай гміны, Сьвенцянскага павету, беларус.

Усе беларусы Камайскага Вокругу, як адзін, ў дзень выбараў ў нядзелю 8-га студня, павінны ісьці на выбары; каб ніхто ў гэты дзень ня заставаўся дома і ня спадзяваўся, што „ абыдзяцца там і бяз яго„!

Усе, хто хоча шчасьлівай долі сваей Бацькаўшчыне, павінны галасаваць за свой беларускі сьпісак № 5!

Усе, хто хоча дабра сялянскаму народу, павінны падаваць свае галасы за сялянскі сьпісак № 5!

Толькі ад сваіх праўдзівых беларускіх сялянскіх прадстаўнікоў сялянін-беларус можа спадзявацца абароны сваіх правоў!

Вільня, 5 Студня 1922 г.

У той час, калі Беларускі народ Сярэдняй Літвы, за выключэньнем невялічкай групкі партыйных інтрыганаў і авантурнікаў на мнагалюдных прадвыбарных сходах ясна і цьвёрда выявіў сваю волю— прыняць учасьце у выбарах у Віленскі Сойм і праз сваіх прадстаўнікоў заявіць аб жаданьні далучэньня да Польшчы,—у Ковенскім Сойме дэпутат Рахміловіч ад імяні жыдоўскай фракцыі заяўляе, што „грамадзяне Літвы — жыды, ніколі ня згадзяцца, каб наладзілася граніца паміж намі і горадам, які паводле нашай старай традыцыі называецца Ерусалімам Літвы“.

Мы праконаны—кажа далей п. Рахмілевіч — што супольнымі сіламі як нашых, так і заграмічных супрацоўнікоў і землякоў, разбурым пляны Варшавы і ў агульна—літоўскім Сойме раздадуцца галасы ня акупантаў, а свабодна выбраных прадстаўнікоў усяго вызваленага народу, супольнымі сіламі творучага дэмакратычную Літву.

З гэтых слоў відаць, што жыдоўская фракцыя у Ковенскім Сойме на чале з п. Рахмілевічам саўсім ня хоча лічыцца з жаданьнямі большасьці беларускага народу. П. Рахмілевіч мусі быць думае, што голас жменькі ковенскіх жыдоў і беларускіх здраднікаў з кабінету Ластоўскага мае перавагу прад галасамі мільёна беларусаў-грамадзян Сярэдняй Літвы.

П. Рахмілевіч ня лічыцца з тым, што Вільня для беларусаў гэта ёсьць горад, з якім зьвязаны лепшыя і цэнныя успаміны гістарычнага жыцьця беларускага народа. У Вільні яшчэ у 1517 г. істнавала беларуская друкарня, у якой д-р Францішак Скарына надрукаваў першую кнігу.

І калі п. Рахмілевіч пагарда кажа, што „грамадзяне Літвы—жыды ніколі ня згодзяцца, каб наладзілася граніца паміж Коўнай і Вільняй і кажа гэта ў той час, калі гэтая граніца de fakto ўжо істнуе, дык мы можам яму адказаць, што Беларускі народ не даваў згоды на зьнішчэньне гэтай граніцы. Беларускі народ пашле ў Віленскі Сойм сваіх прадстаўнікоў, дастойных і верных сыноў Беларускай зямлі, і праз іх выявіць сваі пажаданьні.

І ніякія дэкларацыі літоўскага ўраду—абецаньні краёвай аўтаноміі з Соймам у Вільні, ні якія пастановы самазванага Беларускага Ураду, ня змусяць сайсьці беларускі народ з таго шляху, па ка-

У ЛУЧНАСЬЦІ З ПОЛЬШАЙ ЗБУДУЕМ НАШУ Сьветлую Будучыжу.

тораму ён пайшоў, са шляху да злучэньня з Польшчай. Бо па гэтым шляху наш народ такі супраўды знойдзе сваё культурна-нацыянальнае адраджэньне і аўтаномію з Соймам.

✦✦✦✦

Ашмянчукі! Галасуйце усе за спісак №6! ня слухайце здраднікау і Вы знойдзеце сьветлую будучыну Беларусі.

Worahi biełaruskaj sprawy.

„Biełaruskaje arhanizawanaje hramadzianstwa na wybary ŭ Wilenski Sojm nia idzie" — nahła łhuć niamieckija hazety na biełaruskaj mowie, pracujučyja pa derektywam, tak zwanaha, Wilenskaha Biełaruskaha Nacyjanalnaha Kamitetu.

Szto za ludzi siadziać u Prezydyumie Biełaruskaha Nacyjanalnaha Kamitetu?

Chto jany? Chto daŭ im prawa wydawać ad imiani arhanizawanaha biełaruskaha hramadzianstwa pastanowy? Chto jany—hetyja padfarbowanyia biełarusy, waŭki ŭ awiečaj skury?

A woś chto jany:

1. A. Łuckiewič. Jašče z časaŭ carskich mieŭ suwiaź z niamieckaj hakataj. Im była zroblana ŭ ukraincaŭ pažyčka na 4 mil., z jakoha jon nia zdaŭ nawat atčotu, nia hledziačy na zatrebawańnie Rady Respubliki na pasiedžańni ŭ hrudni 1919 h.

2. Prakulewič—maskal. U Miensku, u bytnaść ruskim sudziejskim čynoŭnikam, kpiŭ z usiaho biełaruskaha. Heta toj samy Prakulewič, jaki, nazywajučy siabie staršynioju Słuckaj Rady, atrymaŭ apryč hrašej na siabie, asabista, na siabroŭ Rady z 31 studnia pa 1 traŭnia 1921 h. 10.000 niamieck. marak (tahdy na polskija bolaj za 150000) — i hetyja hrošy ukraŭ a ŭ tym časie słučaki hinuli z tyfusu.

3. Jakubiecki Andrej, z Haradzienščyny. Z pierwanačału wioŭ u Horadni balšawickuju ahitacyju, potym papaŭ u Biełaruskuju Wajskowuju Kamisyju, hdzie wioŭ intryhi i dwajnuju palityku.

U 1919 hodzie ŭ Sakawiku jon naležaŭ da kamunistyčnaj partyi i pierad ewakuacyjaj atrymaŭ ad Balšawikoŭ 700 tysiač marak. U čas Słuckaha paŭstańnia adtrymaŭ bolaj poŭmiljona marak, nazwaŭ siabie hłaŭnakamandujučym, ničoha nia rabiŭ, bo zaŭsim čaławiek nia zdolny da wajennaj sprawy, — poŭny prastak. A jak balšawiki kinuli ahramadnyja siły — jon uciok u Polšču, zastawiŭšy hałodnych, z epidemijaj tyfu partyzan različywacca za jaho hrachi.

Heta toj samy Jakubiecki, ab jakim rabiŭ dakład kapitan Fiodaraŭ na schodzie ahulna-palityčnaj kamisyi Biełaruskaha źjezdu. P. Fiodaraŭ świedčyŭ, što ŭ časie nastupu balšawikoŭ na Biełaruś i Polšču, zdradnik Jakubiecki dawaŭ 375000 marak (ostaŭ) kab jon nawiazaŭ łučnaść z kowienskim uradam i sacyjalistyčnymi partyjami i ahitawaŭ za warožy nastroj biełaruskaha sialanstwa prociŭ Palakaŭ. Ciapier p. Jakubiecki źjawiŭsia u Siaredniuju Litwu i prystroiŭsia da swaich pryjacialaŭ u Nacyjanalny Kamitet.

Урад Ластоускага і эсэры.

А якое-ж гэта „арганізованае беларускае грамадзянства," ад імяні каторага гаворань здраднікі і юды з Бел. Нац. Кам?

„Арганізов. Бел. Грамадз." — гэта так званы „урад п. Ластоўскага" і беларускіе эсэры і бальшавікі — ворагі беларускага сялянскага народу.

А чаму трэба лічыць іх ворагамі? У чым справа?

Справа у тым, што „Урад" Ластоўскага зрабіў ад імя беларускага народа пажычку у немцаў на 10 міл. м., а цяпер зноў робіць пажычку на 5о міл. у немцаў.

Куды-ж гэтыя грошы ідуць?

Гэтыя грошы ідуць на аплату самазваных міністраў — кожны з іх дастае 10,000 ням. марак у месяц пэнсыі, на наём шпегаў, якія баламуцяць беларускіх сялян, на лайдацтва і пьянства усей кампаніі...

А хто у „Урадзе" Ластоўскага?

У тым ліку П. Бадунова, Мамонька, Трафімаў — якія у бытнасьць цалякаў у Менску атрымлівалі грошы з Масквы на агітацыю па сарваньню Вайсковай акцыі П. Аляксюка. Цяпер Трафімаў вялікі прыяцяль Менскай чрэзычайкі. Дзякуючы яму у Мэнску была забіта каля дванцаці Зяленадубубпаў — праўдзівых і верных сыноў Беларусі.

А хто гэтыя грошы будзе плаціць?

Тыя грошы, што напажычэлі ластоўшчыкі будзя плаціць сваей крывавай працай Беларускі народ, бо немцы ад яго запатрабуюць.

А хто такі Тэрэшчэнка?

Тэрэшчэнка быў Сябрам Найвышэйшай Рады, рабіў палітыку з п. Іваноўскім, Якубецкім і К-о, лаяў, як усе яны, п. Аляксюка і цяцер зрабіўся бальшавіцкім камісарам у Менску і памагае растрэліваць і вешаць нашых сыноў, братоў і бацькоў.

п. Сэрэда

Другі сябар Найвышэйшай Рады ветэрынарны ўрач Серэда - так сама ў Менску служыць бальшавіцкім Камісарам.

Гэта такі чалавек, які гатоў служыць усім. Хто ні занімаў Менск, ён зараз жа зьмяняў сваі погляды і адтрымываў тую ці другую пасаду...

А чаму яны так лаюць сялянскага сына, абаронцу правоў народу, п. Аляксюка; называюць яго злодзеям?

Бо Аляксюк, перш на перш, не ідзе да іх. Другое, што як ён быў старшынёю Баларускай Вайсковай Камісіі, дык выкрыў іх цёмную работу — затрымаў грошы, якія маглі быць імі ужыты на сваю карысьць, і яшчэ дзеля таго, што, ніяк яны ня могуць купіць п. Алексюка, —вось і бярэ іх шалёная злосьць...

✦✦✦✦

Комайцы! Галасуйце усе за спісак №5! ня слухайце здраднікоу, якія за нямецкія марачкі кажуць, што ня трэба ісьці у Сойм.

„Камітэтчыкам" не шанцуе.

30 сьнежня г. г. ў памешканьні Беларускага Музыкальна - Драматычнага Гуртка, на Біскупскай вуліцы, адбыўся татарскі вэчар.

Як нас паведамяюць, гэты вечар быў зробляны ня толькі для забавы, але меў на мэце й палітычныя справы.

У часе вечара ў адным з кабінэтаў Гуртка, як кажуць па ініцыатыве палкоўніка К-га, адбылася канспірацыйная палітычная нарада паміж выдатнымі прадстаўнікамі татарскага грамадзянства ў Вільні з аднаго боку й сябрамі Віленскага Беларускага Нацыянальнага Камітэту—з другога.

На гэтай нарадзе прадстаўнікі Беларускага Нацыянальнага Камітэту прапанавалі татарам, каб яны, як цэлая нацыя, адмовіліся ад учасьця ў выбарах у Віленскі Сойм.

Але прадстаўнікі татарскага грамадзянства не згадзіліся на прапазыцыю „камітэтчыкаў" і атказалі ім, што, як асобная нацыя, татары выступаць не збіраюцца, але, як паасобныя грамадзяне, яны усёж ткі галасаваць у Сойм будуць.

✦✦✦✦

Весткі з Варшавы.

Хвароба п. Пілсудскага.

У здароўі п. Пілсудскага за апошні дзень нябыло ніякай зьмены; тэмпэратура трымаецца каля 38 градусаў. Самачуцьцё добрае.

Замена белых грошаў.

Польская Краёвая Каса адчыніла касы дзеля замены крэдытных білетаў у 100, 500 і 1000 марак, тэрмін замены якіх канчаецца 15 студня.

У Лідзе такая каса адчынена, у памешканьні Грашовага Упраўленьня, а ў Роўні ў памяшканьні аддзяленьня Варшаўскага Банку.

Апроч таго гэтыя білеты да 8 студня будуць прынімацца ў „скарбовых" касах, у падатных упраўленьнях і ў польскіх акцыянерных банках, уходзячых у сувязь банкаў на крэсах.

Навіны у тры радкі.

—

Цэны ў Савецкай Расеі ў апошні час павялічыліся на 75 проц. 1 ф. масла цяпер каштуе 75.000 руб., цукру 90,000 руб.

—

Лік чырвонай арміі ў саўдэпіі ў мірны час павялічан да 2 с пал. міл. Апроч гэтага 5 міл. чалавек будзе ў да-прызыўных батальёнах, 200.000 кабет саставяць жаночыя да-прызыўныя батальёны.

—

На канфэрэнцыі ў Вашынгтоне амэрыканцы адкінулі прапазыцыю аб заборанені ўжываньня ў часе вайны атрутных газаў.

✦✦✦✦

ХРОНІКА

Студэнты на выбарах.

У часе выбараў студэнты будуць нясьці ахрану, ім жа даручана даваць раз'ясьненьня выбаршчыкам, а так сама і рабіць падшчот выбарчых картак.

Вываз коняў.

Як кажуць, вываз коняў з Сярэдняй Літвы ў хуткім часе будзе забароняны.

Бальшавіцкія грошы.

Цана на савецкія грошы што дзень зьменшаецца. 3 студня за 1000 руб. савецкіх плацілі ўсяго 15 марак.

✦✦✦✦

КАРЭСПАДЭНЦЫЯ.

М. Сьвір.

(Сьвенцянскага павету).

За апошнія дні ў Камайскім выбарчым вокрузе прыкмечана досьць шырокая агітацыя эндэкаў. Але іх аратары нідзе ня карыстаюцца паважаньнем сялян. Гэтак, напрыклад, у м-ку Сьвір, нядаўна адбыўся кірмаш. Аратары скарысталі з гэтага і шмат гаманілі і тлумачылі на пляцу; ўсе мелі усьпех, адных толькі эндэкаў ніхто ня хацеў слухаць, крычалі „далоў, вон, вы абяцаеце нам зямлю і пэўна, што больш як тры аршыны яе нам ня дасьцё, вы абяцаеце нам памагчы будавацца і набудуеце нам дамы мураваные, ды толькі з крахамі! Вон, вон, далоў!"

На зьмену выходзяць іншыя аратары, якіх спатыкае агромны шум воплясказў.

М. К.

Вёска Мокраць.

(Сьвенцянскага павету).

Тутака вызначана абвадовая выбарчая камісія. Паперш рух быў вялікі, як пісалі сьпіскі, але як выехаў інструктар і больш як два тыдні ня паяўляўся ў вёсцы—прадвыбарчая праца нібы заціхла. Але вось над'ехаў адзін з беларускіх агітатараў. Сяляне вельмі шчыра і прыхільна аднясьліся да яго.

Відаць, што яны зусім не такія цёмныя, як здаецца з першага пагляду. Яны добра разьбіраюцца ў тым, хто можа даць ім паляпшэньне гаротнага жыцьця, жыцьця ў старых нямецкіх бліндажах з ўзрытым ямамі полям і марнай гаспадаркай. Яны ўсе, як адзін, пойдуць галасаваць, за тых, на каго маюць надзею і хто іх будзе бараніць, як сваіх братоў — за беларусаў.

М. К.

Вёска Проньki.

(Сьвенцянскага павету).

Усе рыхтуюцца да выбараў. Сяляне стараюцца разабрацца ва ўсіх выстаўляных сьпісках. Часта зьбіраюцца у гміну, дзе абсуджываюць ўсе пытаньня. Бліжэй за ўсіх да іх стаіць агітацыя беларусаў.

Вёска Карабаны.

(Сьвенцянскага пав.).

Прыезд агітатара-беларуса ўзварушыў ўсіх сялян. Былі апаненты, але засталіся разбітымі на галаву. Наагул у нашай вёсцы шмат нацыянальна сьвядомых людзей.

М. К.

М. Шэмятова

Сьвенцянскага павету.

На Новы год у гаспадара адбывалася вечарынка. Госьці выпілі гарэлкі, а потым пачаліся скокі.

Адна дзяўчына, забачыўшы, што хлапец, якога яна кахала, спаткаўся з яе сяброўкай, ўхапіла вазон і запусьціла хлапцу ў галаву... Той, ня доўга думаўшы, хваціў яе за валасы, выняў нож і раніў у галаву і руку. Мэдыцынская помач была аказана фэльшарам, а паліцыя зрабіла пратакол на гаспадара крамніка, які таемна прадаваў гарэлку.

Тутэйшыя сяляне вельмі цікавяцца выбарамі ў Сойм. Нажаль — няма ніякай літэратуры.

У Шамятове сяляне амаль ня ўсе лічуць сябе беларусамі і будуць галасаваць за беларускі сьпісак. Эндэцкая агітацыя посьпеху не мае.

М. Канстантынава.

(Сьвенцянскага павету).

Насяленьне вельмі прыхільна да выбараў у Сойм. Галасаваць—як кажуць—будуць за беларускі сьпісак № 5.

Дзень выбарау - дзень грамадзянскай павіннасьці!

Рэдактар—Выдавец Янка Густалес.

Друкарня „ДРУК", Субач, 2.